

Tình nghĩa và từ bi góp phần hóa giải nỗi đau chiến tranh

ISSN: 2734-9195 07:55 17/07/2026

Từ chiến trường đến cửa thiên, từ người lính đến người tu, từ sự hy sinh trong quá khứ đến những việc thiện giữa đời thường, tất cả đều gặp nhau ở một điểm chung: Phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân và phụng sự con người.

Có những cuộc chờ đợi kéo dài hơn nửa thế kỷ chỉ để được một lần đón người thân trở về với đất mẹ.

Có những giọt nước mắt đoàn viên đã rơi sau 50, 60, thậm chí gần 70 năm xa cách, khi một bộ hài cốt liệt sĩ được tìm thấy giữa rừng sâu, núi thẳm hay trên đất bạn Lào, Campuchia.

THÁNG 7

Tháng của

Tưởng nhớ, Tri ân!

(Ảnh: Internet)

Đằng sau mỗi cuộc trở về ấy không chỉ là niềm hạnh phúc của một gia đình, mà còn là sự tiếp nối đạo lý “uống nước nhớ nguồn” của dân tộc và tinh thần từ bi, báo ân trong giáo lý nhà Phật.

Có những cuộc chờ đợi ...hơn nửa thế kỷ

Chiến tranh đã lùi xa hơn nửa thế kỷ, những cánh rừng Trường Sơn đã xanh trở lại, những vùng đất từng khốc liệt nay trở thành miền quê thanh bình. Nhưng có một điều thời gian chưa thể xóa nhòa nỗi nhớ và sự chờ đợi của hàng triệu gia đình liệt sĩ.

(Ảnh: Internet)

Chiến tranh chỉ thực sự khép lại khi người thân được trở về, một phần mộ vô danh được gọi đúng tên và trên bàn thờ gia tiên có thêm bát hương của người con đã hy sinh vì Tổ quốc.

Có những cuộc chờ đợi kéo dài hàng chục năm, thậm chí hơn nửa thế kỷ. Có người mẹ mang theo di ảnh con đến cuối đời vẫn chưa biết nơi con yên nghỉ; có người cha gửi lại lời hứa đưa con về quê hương cho thế hệ sau; có những người em ngày tiễn anh lên đường còn thơ bé, đến lúc tìm được phần mộ thì mái đầu đã bạc trắng.

Thời gian có thể làm đổi thay dáng hình con người, nhưng không thể làm phai nhạt tình thân và khát vọng đoàn viên.

Tháng Bảy năm nay, câu chuyện của bà Nguyễn Thị Lệ (Tây Ninh) và bà Nguyễn Thị Ngọc (Nghệ An) đã lay động hàng triệu trái tim.

Hơn nửa thế kỷ, hai người phụ nữ lặng lẽ giữ trọn lời hẹn với người yêu là liệt sĩ, không chọn cho mình một bến đỗ khác. Sự thủy chung ấy không chỉ là câu chuyện tình yêu, mà còn là biểu tượng cho những hy sinh âm thầm của hậu phương và những mất mát kéo dài qua nhiều thế hệ.

Nhưng bà Lệ và bà Ngọc chỉ là hai trong hàng triệu số phận sau chiến tranh.

Đằng sau mỗi tấm Bằng “Tổ quốc ghi công” là một gia đình mất đi người thân, phía sau mỗi dòng chữ “liệt sĩ chưa xác định được thông tin” là hành trình tìm kiếm kéo dài từ thế hệ này sang thế hệ khác.

Đó không chỉ là hành trình tìm một phần mộ, mà còn là hành trình tìm lại ký ức của gia đình và lịch sử của dân tộc.

Mỗi hài cốt được tìm thấy là khép lại một cuộc chờ đợi, mở ra một cuộc đoàn viên mà biết bao gia đình mong mỏi. Mỗi người lính trở về là thêm một phần nỗi đau chiến tranh được xoa dịu, thêm một minh chứng cho đạo lý “uống nước nhớ nguồn” của dân tộc.

Dẫu thời gian ngày càng lùi xa, Đảng, Nhà nước, Quân đội và cả hệ thống chính trị vẫn kiên trì tìm kiếm những người còn nằm lại trên các chiến trường trong và ngoài nước. Đó không chỉ là chính sách đối với người có công, mà còn là lời hứa của Tổ quốc: Không một sự hy sinh nào bị lãng quên, không một người con nào của đất nước bị bỏ lại phía sau.

Chiến dịch 500 ngày đêm - hành trình đưa người lính trở về với đất mẹ

Không có tiếng súng hay những trận đánh ác liệt, nhưng Chiến dịch 500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ là một cuộc hành quân đặc biệt của thời bình.

Đó là hành trình của lòng biết ơn, trách nhiệm lịch sử và đạo lý dân tộc, với mục tiêu đưa những người lính đã hy sinh trở về với đất mẹ, trả lại tên tuổi cho các anh và khép lại những cuộc chia ly kéo dài hàng chục năm.

CHIẾN DỊCH 500 NGÀY ĐÊM:

HÀNH TRÌNH THIÊNG LIÊNG ĐƯA CÁC ANH HÙNG LIỆT SĨ

trở về với đất mẹ

Chiến tranh đã lùi xa nhưng trong lòng đất mẹ vẫn còn những người con ưu tú của dân tộc đã anh dũng hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc chưa được tìm thấy, chưa thể trở về với gia đình và quê hương.

27/7/1947 - 27/7/2027

Hướng tới kỷ niệm lần thứ 80 (27/7/1947 - 27/7/2027), được triển khai với quyết tâm chính trị cao, thể hiện đạo lý “**Uống nước nhớ nguồn**”, “**Đền ơn đáp nghĩa**” và lòng biết ơn sâu sắc của Đảng, Nhà nước, Quân đội và nhân dân đối với các Anh hùng liệt sĩ.

LPAD

Với tinh thần “**Thần tốc - Quyết thắng - Tri ân liệt sĩ**”, các lực lượng tham gia chiến dịch không quản ngại khó khăn, gian khổ, băng rừng, vượt suối, kiên trì tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ trên khắp các địa bàn. Cùng với đó, việc ứng dụng khoa học công nghệ, giám định ADN và phân tích sinh học góp phần xác định danh tính, trả lại tên cho những người đã ngã xuống vì Tổ quốc.

Chiến dịch cũng là lời kêu gọi sự chung tay của toàn xã hội. Mỗi thông tin, kỷ vật hay tư liệu do nhân dân cung cấp đều có thể trở thành hy vọng để các anh được trở về trong vòng tay người thân sau nhiều năm mong đợi.

“Không để liệt sĩ nào bị lãng quên, không để thân nhân liệt sĩ nào mất đi hy vọng” không chỉ là mục tiêu của chiến dịch mà còn là mệnh lệnh từ trái tim của thế hệ hôm nay. Đó cũng là trách nhiệm của mỗi cán bộ, chiến sĩ trong việc tiếp nối truyền thống cha anh, ra sức học tập, rèn luyện, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ, xứng đáng với sự hy sinh cao cả của các thế hệ đi trước.

Chiến dịch được triển khai trên cả nước và tại các chiến trường xưa ở Lào, Campuchia, với sự tham gia của hàng nghìn cán bộ, chiến sĩ, lực lượng chuyên trách, nhà khoa học, cơ quan lưu trữ, chính quyền và nhân dân. Từng hồ sơ, bản đồ tác chiến, lời kể của cựu chiến binh và nhân chứng lịch sử đều được rà soát, đối chiếu cẩn trọng.

Có những cuộc tìm kiếm bắt đầu từ một mảnh giấy cũ, một dòng nhật ký, một ký hiệu đơn vị hay lời dặn cuối cùng của người đồng đội trước lúc hy sinh.

Đây cũng là cuộc chạy đua với thời gian khi các nhân chứng ngày càng ít, dấu tích chiến trường dần bị thiên nhiên và quá trình phát triển kinh tế - xã hội xóa mờ.

Mỗi thông tin, mỗi nhân chứng vì thế đều vô cùng quý giá. Mỗi hài cốt được tìm thấy là kết quả của sự kiên trì, trách nhiệm và sự phối hợp của nhiều lực lượng.

Hình ảnh những cán bộ, chiến sĩ lặng lẽ đào từng lớp đất, băng rừng, vượt suối, tìm kiếm trong hang đá hay những vùng từng bị bom đạn cày xới đã lay động lòng người.

Nhiều nơi chỉ còn lại vài kỷ vật như chiếc cúc áo, cây bút, bi đông hay mảnh tăng võng hoen gỉ.

Chính những di vật bình dị ấy trở thành chứng nhân lịch sử, góp phần nhận diện người lính và kể lại câu chuyện về sự hy sinh của họ.

Việc ứng dụng giám định ADN, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia và đối chiếu hồ sơ đã mở ra cơ hội để nhiều người lính được gọi đúng tên sau hơn nửa thế kỷ.

Trả lại tên cho liệt sĩ cũng là trả lại sự trọn vẹn cho mỗi gia đình và một phần ký ức của dân tộc.

Hòa giải nỗi đau chiến tranh bằng lòng từ bi

Không có dân tộc nào đi qua chiến tranh mà không mang trên mình những vết thương. Có những vết thương thể xác dần lành theo năm tháng, nhưng cũng có những mất mát vẫn in sâu trong ký ức của mỗi gia đình và của cả dân tộc.

Hơn nửa thế kỷ sau ngày đất nước thống nhất, vẫn còn những người mẹ chưa biết nơi con yên nghỉ, những người vợ giữ trọn lời hẹn với người đã khuất, những cựu chiến binh đau đáu vì chưa thể đưa đồng đội trở về.

(Ảnh: Internet)

Theo giáo lý đạo Phật, từ bi không chỉ là tình thương mà còn là năng lực chữa lành khổ đau. Đức Phật không dạy con người nuôi dưỡng hận thù hay chìm mãi trong quá khứ, bởi oán hận chỉ làm phát sinh thêm khổ đau. Chỉ có lòng từ bi, sự bao dung và trí tuệ mới giúp con người vượt qua mất mát để hướng đến tương lai.

Vì thế, tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ không phải là khơi nhắc lại quá khứ đau đầu, mà để nhắc nhở các thế hệ hôm nay trân trọng giá trị của hòa bình và ý thức hơn trách nhiệm gìn giữ hòa bình.

Đó cũng là ý nghĩa của các hoạt động tri ân trong Tháng Bảy.

Khi một gia đình đón hài cốt liệt sĩ trở về sau nhiều thập kỷ chờ đợi, điều họ mong mỏi không phải là khơi lại đau thương, mà là khép lại một hành trình dang dở để người đã khuất được an nghỉ, người đang sống được thanh thản.

Mỗi cuộc đoàn tụ không chỉ xoa dịu nỗi đau của một gia đình mà còn góp phần hàn gắn những vết thương của dân tộc.

Tinh thần ấy cũng thống nhất với chủ trương của Đảng và Nhà nước: Khép lại quá khứ, hướng tới tương lai; gác lại hận thù, tăng cường hòa giải, hợp tác và phát triển.

Là dân tộc từng trải qua nhiều cuộc chiến tranh, Việt Nam càng thấu hiểu giá trị của hòa bình và luôn nỗ lực vun đắp môi trường hòa bình, ổn định.

Điều đó cũng tương đồng với tinh thần từ bi của Phật giáo, nơi hòa bình không chỉ là sự vắng bóng chiến tranh mà còn là sự bình an trong tâm hồn và sự hòa hợp giữa con người với con người.

Công tác tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ không chỉ là chính sách nhân đạo mà còn là hành trình chữa lành.

Mỗi người lính được trở về là một gia đình vui đi nỗi đau; mỗi phần mộ được gọi đúng tên là một khoảng trống của lịch sử được lấp đầy. Đó cũng là cách kết nối quá khứ với hiện tại, để sự hy sinh của cha anh trở thành nền tảng xây dựng tương lai hòa bình.

Tháng Bảy - tháng của tri ân, những việc làm nghĩa tình đã khẳng định giá trị xuyên suốt của Phật giáo Việt Nam: Nơi nào có nỗi đau của dân tộc, nơi đó có sự sẻ chia của những người con Phật.

Tri ân các anh hùng liệt sĩ không chỉ bằng nén hương tưởng niệm mà còn bằng trách nhiệm học tập, lao động, cống hiến và phụng sự cộng đồng.

Từ chiến trường đến cửa thiền, từ người lính đến người tu, từ sự hy sinh trong quá khứ đến những việc thiện giữa đời thường, tất cả đều gặp nhau ở một điểm chung: Phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân và phụng sự con người.

Đó chính là giá trị cốt lõi và sức sống trường tồn của tư tưởng “hộ quốc an dân”, tiếp tục đồng hành cùng dân tộc Việt Nam trên con đường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời đại mới.

Tác giả: **Vững Nguyễn**